NORAKSTS
Lieta Nr.A42550407
A-3099-08/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 21.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Mednis,
piedaloties līdzpieteicējām *T.S.* un *V.G.*, līdzpieteicēju pārstāvim zvērinātam advokātam *J.V.* uz ordera pamata (2008.gada 28.janvārī), atbildētāja Ķekavas pagasta pašvaldības pusē pieaicinātās Ķekavas pagasta padomes pārstāvim *A.Z.*, trešās personas atbildētāja pusē Latvijas Republikas pusē pieaicinātā Valsts zemes dienesta pārstāvēm A.M. (2008.gada 28.janvārī), I.K. un *I.R.*, atbildētāja Latvijas Republikas Centrālās zemes komisijas pārstāvei *G.S.*, trešajai personai atbildētāja pusē *A.K.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *T.S.* un *V.G.* pieteikumu par Ķekavas pagasta padomes faktisko rīcību un morālo zaudējumu atlīdzinājumu Ls 5000 katrai un materiālo zaudējumu atlīdzinājumu Ls 1000000, kā arī pienākumu Ķekavas pagasta padomei izdot labvēlīgu administratīvo aktu - piešķirt atlikušo (14,99 ha) iztrūkstošo mantojamās zemes platību Ķekavas pagastā un tiesa konstatēja sekojošo.

Aprakstošā daļa

[1.1] *T.S.* un *V.G.* (turpmāk kopā arī – līdzpieteicējas) apstiprinātas mantošanas tiesības uz bij. Ludzas apriņķa (tag. Ludzas raj.) Mērdzenes pagasta zemes (turpmāk – Bijušais Īpašums) 20,08 ha platībā.
[1.2] Latvijas Republikas Centrālajā zemes komisijā (turpmāk arī – CZK) reģistrēts *T.S.* 2006.gada 28. aprīļa iesniegums par kompensācijas piešķiršanu par Bijušo Īpašumu 20,08 ha platībā.
[1.3] Uz līdzpieteicēju iesniegumu CZK, CZK atbildēja 2006.gada 6.jūnijā (lietas 13.lp.), ka atbilstoši likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.pantam, ja nokavēts termiņš līdz kuram bija jāiesniedz zemes vai īpašuma kompensācijas pieprasījums un dokumenti, kas apliecina zemes īpašuma tiesības vai mantošanas tiesības, tad ja uz mantojamo zemi nav atjaunojis īpašuma tiesības cits mantinieks, tad CZK līdz 2008.gada 1.septembrim var atjaunot īpašuma tiesības uz ar pašvaldības lēmumu pastāvīgā lietošanā piešķirto zemi kopā ar piešķirtās zemes shēmu, mantošanas tiesības apliecinošiem dokumentiem. Zemi pastāvīgā lietošanā ir tiesīga piešķirt attiecīgā pagasta padome uz prasītāja iesnieguma pamata. Brīvo valstij piekrītošo zemi var pieprasīt jebkurā pagastā.
[1.4] Saskaņā ar CZK 2006.gada 19.jūnija lēmumu Nr.6080 (lietas 23.lp.), noteikts, ka gadījumos, kad īpašuma tiesības tiek atjaunotas uz brīvo, valstij piekrītošo zemi, šīs tiesības prasītājam CZK atjauno, pamatojoties uz vietējās pašvaldības izsniegtu izziņu par brīvā, valstij piekrītošā zemes gabala kadastra numurs un platība uz kuru tiek atjaunotas īpašuma tiesības, no iepriekšminētās izziņas izsniegšanas brīža sākas zemes īpašuma tiesību atjaunošanas process uz konkrēto zemesgabalu un tas ir spēkā līdz CZK lēmuma par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu uz šo zemes gabalu pieņemšanai, tādējādi izslēdzot iespēju atjaunot īpašuma tiesības citam prasītājam. Latvijas

Republikas Valsts zemes dienesta (turpmāka arī - VZD) attiecīgās reģionālas nodaļas speciālista izgatavotu un parakstītu robežu shēmu zemes gabalam, uz kuru tiek atjaunotas īpašuma tiesības. Šo robežu shēmu jāparaksta arī prasītājam, tādējādi apliecinot, ka viņš piekrīt robežām, kādās tiks atjaunotas zemes īpašuma tiesības. Robežu shēmu prasītājam izsniedz VZD reģionālās nodaļas attiecīgā rajona birojs.

Atbilstoši šim CZK 2006.gada 19.jūnija lēmumam Nr.6080, līdzpieteicējas 2006.gada 26.jūnijā vērsās Ķekavas pagasta padomē (turpmāk – atbildētājs jeb Padome) ar lūgumu piešķirt patstāvīgā lietošanā brīvo valstij piekrītošo zemi Ķekavas pagastā (lietas 44.lp.), uz ko Padome 2006.gada 13.jūlijā ar vēstuli Nr.1-7/861 atbildēja, ka līdzpieteicēju prasību nav iespējams izpildīt, līdz būs apmierināti visu bijušo zemes īpašnieku mantinieki, kuriem mantojamā zeme bijusi Ķekavas pagastā, saskaņā ar Latvijas Valsts vēstures arhīva (turpmāk - LVVA) izziņu (lietas 45.lp.).

[1.5] Atsaucoties uz CZK 2006.gada 19.jūnija lēmumu Nr.6080, līdzpieteicējas Padomei lūdza izsniegt izziņu, kurā būtu norādītas brīvās valstij piekrītošās zemes Ķekavas pagastā (lietas 46.lp.).

[1.6] 2006.gada 17.jūlijā līdzpieteicējas Padomē lūdza izsniegt izziņu, kurā norādīti Ķekavas pagasta brīvo valstij piekrītošo zemju kadastra numuri un platības (lietas 47.lp.), uz ko 2006.gada 4.septembrī Padome sniedza līdzpieteicējām atbildi (lietas 48.lp.), ka viņu prasību nav iespējams izskatīt, līdz būs apmierināti visi bijušo zemes īpašnieku (pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju) mantinieki, kuriem mantojamā zeme bijusi Ķekavas pagastā, saskaņā ar LVVA izziņu.

[1.7] Līdzpieteicējas 2006.gada 14.septembrī atkārtoti vērsās Padomē ar atkārtotu lūgumu izsniegt izziņu (lietas 49.lp.), uz kuru Padome 2006.gada 19.septembrī sniedza atbildi (lietas 50.lp.) norādot, ka:

[1.7.1] Uz 2006.gada 17.jūlija iesniegumu (reģ.Nr. 1-6/2238) dota atbilde 2006.gada 4.septembrī (reģ.Nr.l-7/1082).

[1.7.2] Padomei nav iesniegti mantojuma apliecinoši dokumenti, kā arī nav zināms, kurā pagasta, rajona robežās līdzpieteicējas ir bijušas 15,0 ha zemes īpašnieka mantinieces.

[1.7.3] Saskaņā ar likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 12.pantu, ja bijušajiem zemes īpašniekiem (pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju) vai viņu mantiniekiem piešķirt lietošanā īpašumā bijušo zemi vai tās daļu nav iespējams, tad ar viņu piekrišanu piešķirama līdzvērtīga zemes platība pagasta vai rajona robežās.

[1.8] Uz līdzpieteicēju pieprasījumu CZK par brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm, CZK 2006.gada 6.oktobrī atbildēja (lietas 14.lp.), ka atbilstoši likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.pantam, ja nokavēts termiņš līdz kuram bija jāiesniedz zemes vai īpašuma kompensācijas pieprasījums un dokumenti, kas apliecina zemes īpašuma tiesības vai mantošanas tiesības, tad CZK uz ieinteresēto personu iesnieguma pamata var piešķirt īpašuma kompensācijas sertifikātus, ja kompensācija pieprasīta līdz 2006.gada 28.aprīlim un līdz 2008.gada 1.septembrim atjaunot īpašuma tiesības uz konkrētu brīvo, valstij piekrītošo zemi, ko apliecina attiecīga pagasta izsniegta izziņa kopā ar VZD izgatavotu robežu shēmu, ko jāparaksta arī prasītājam. Tātad CZK reģistrēts *T.S.* 2006.gada 28. aprīļa iesniegums par kompensācijas piešķiršanu par Bijušo Īpašumu 20,08 ha platībā, kas CZK atbilstoši likuma „Par zemes komisijām" 4.2.12.pantam līdz 2006.gada 29.decembrim jāizskata, tad CZK līdzpieteicējas līdz 2006.gada 31.oktobrim lūdza precizēt – vai vēlas par Bijušo Īpašumu saņemt īpašuma kompensācijas sertifikātus vai meklēs brīvo, valstij piekrītošo zemi, uz kuru pēc dokumentu iesniegšanas varētu atjaunot īpašuma tiesības.

[1.9] 2006.gada 18.decembrī līdzpieteicējas no VZD saņēma Rīgas rajona lauku apvidus brīvo zemju sarakstus 2006.gada 1.augustā un 1.septembrī (lietas 31.-38.lp.), 2007.gada 8.jūnijā – 2006.gada 6.jūnijā (lietas 40.-41.lp.).
[1.10] Ar CZK 2007.gada 7.maija lēmumu nr.6790 līdzpieteicējām katrai ½ domājamās daļas apmērā atjaunotas īpašuma tiesības uz Rīgas rajona Olaines pagasta zemi ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra numurs/*, 0,06 ha platībā, kā uz mantojamai zemei līdzvērtīgu zemi, cik izrādīsies pie robežu ierādīšanas dabā (lietas 18.lp.).
[1.11] Līdzpieteicējas 2006.gada 2.oktobrī (lietas 51.-55.lp.) un 16.novembrī (lietas 57.lp.) atkārtoti vērsās Padomē ar lūgumu izsniegt izziņu par brīvajām zemēm, uz ko saņēma 2006.gada 20.novembra atbildi (lietas 56.lp.), ka Padomei nav iesniegti mantošanas tiesību apliecinoši dokumenti un VZD lēmums „Par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu"; nav pamata līdzpieteicējas iekļaut zemes prasītāju mantinieku sarakstā.
[1.12] 2007.gada 9.februārī līdzpieteicējas atkārtoti lūdza Padomē izsniegt izziņu (lietas 58.lp.), uz ko 2007.gada 16.martā saņēma atbildi (lietas 59.lp.), ka Padomei nav pamata izsniegt izziņu un iekļaut līdzpieteicējas zemes pieprasītāju mantinieku sarakstā.
[1.13] 2007.gada 17.maijā (lietas 60.lp.) un 31.maijā (lietas 64.lp.) līdzpieteicējas lūdza Padomē izsniegt izziņu, uz ko Padome attiecīgi 2007.gada 30.maijā (lietas 62.-63.lp.) un 5.jūnijā (lietas 65.-66.lp.) sniedza informāciju par līdzpieteicēju iesniegumā minētajiem zemes gabaliem.
[1.14] 2007.gada 7.jūnijā (lietas 67.lp.) un 11.jūnijā (lietas 68.lp.) līdzpieteicējas lūdza Padomei izsniegt izziņu par zemes gabaliem Ķekavas pagastā.
[2.1] 2007.gada 12.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts līdzpieteicēju pieteikums (lietas 3.-9.lp.), kurā lūgts:
[2.1.1] atzīt par prettiesisku un nelikumīgu Padomes faktisko rīcību, no 2006.gada 26.jūnija līdz pieteikuma iesniegšanas dienai sniedzot līdzpieteicējām maldinošas un ne pēc būtības atbildes 2006.gada 13.jūlijā, 4.septembrī, 19.septembrī, 20.novembrī, 2007.gada 16.martā;
[2.1.2] uzlikt par pienākumu Padomei izsniegt datus par brīviem, valstij piekrītošiem zemes gabaliem Ķekavas pagastā 2006.gada 26.jūnijā, 6.jūlijā, augustā, septembrī;
[2.1.3] atcelt Padomes lēmumus par zemes piešķiršanu no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm 2006.gada 21.jūlijā un 25.augustā, apejot līdzpieteicējas;
[2.1.4] atcelt Padomes lēmumus par zemes piešķiršanu no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm 2006.gada 22.septembrī *V.S.* un *A.K.*;
[2.1.5] uzlikt par pienākumu Padomei vai CZK , VZD vai citai iestādei piešķirt līdzpieteicējām atlikušo (14,99 ha) iztrūkstošās mantojamās zemes platību Ķekavas pagastā;
[2.1.6] piedzīt no Padomes atlīdzinājumu Ls 5 000 katrai no līdzpieteicējām par morālo un personisko kaitējumu – maldinošu Padomes rīcību, kas izraisīja līdzpieteicēju dziļus emocionālus pārdzīvojumus, ilgstošu stresu, nodarīja neatgriežamu kaitējumu veselībai;
[2.1.7] piedzīt no Padomes materiālo zaudējumu atlīdzinājumu Ls 1 000 000, vai pēc tirgus vērtības.
[2.2] Pieteikumu līdzpieteicējas pamatoja ar to, ka Padome rīkojās pretēji Latvijas Republikas likumdošanai, kas nosaka zemes piešķiršanas kārtību un nesniedza līdzpietecējām uz iesniegumiem atbildes pēc būtības.
[3] 2007.gada 19.jūlijā pēc līdzpieteicēju pieteikuma ierosināta lieta, atbildētāja Ķekavas pagasta pašvaldības pusē pieaicināta Padome un VZD kā trešās personas atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātā iestāde (lietas 2.lp.).

[4] Padome rakstveida paskaidrojumā (lietas 80.-82.lp.) pieteikumu neatzīst un norāda:

[4.1] Līdzpieteicējas neiesniedza Padomei dokumentus, ka vērsušās Mērdzenes pagasta padomē par mantojamās zemes piešķiršanu vai atteikumu, kā arī Ludzas apriņķa atteikumu par cita zemes gabala piešķiršanu, saskaņā ar likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.pantu.

[4.2] Padomei nav zināms, vai *T.S.* ir piešķirta kompensācija par Mērdzenes pagasta Krista m. zemi 20,08 ha platībā vai arī viņa no tās atteikusies.

[4.3] CZK 2006.gada 31.oktobra vēstulē Nr. pie 930 Ī/t (lietas 15.lp.) 4.daļā līdzpieteicējām norādīts: „[...] likumdošana nenosaka precīzāku, detalizētāku vai citu kārtību īpašuma tiesību atjaunošanai uz brīvo, valstij piekrītošo zemi".

[4.4] Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (turpmāk arī – RAPLM) 2006.gada 15.decembra vēstulē Nr.1-14a/S-2157-kol/10526 „Par iesniegumu izskatīšanu" (lietas 25.-26.lp.) 3.daļā līdzpieteicējam norādīts: „Pašvaldības nav tiesīgas pieņemt lēmumus par īpašuma tiesību atjaunošanu uz lauku apvidu zemi, dot atzinumu par zemes īpašuma tiesībām, kā arī izskatīt iesniegumus par brīvās, valstij piekrītošas zemes piešķiršanu lietošanā, kas iesniegti pēc 2006.gada 1.jūnija". To paredz likums „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta 2.daļa.

[4.5] Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk arī – KNAB) 2007.gada 14.februāra vēstulē Nr. 1/1660 „Par atbildes sniegšanu" (lietas 28.-29.lp.) *T.S.* 6.daļā norādīts: „Ievērojot to, ka jautājumus, kas saistīti ar zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā līdz 2006.gada 1.jūnijam regulēja likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.pants, termiņš pieprasījumu iesniegšanai par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā ir beidzies un šobrīd pašvaldības nav tiesīgas pieņemt lēmumus par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā attiecībā uz zemes pieprasījumiem, kas iesniegti pēc 2006.gada 1.jūnija. Jūsu iesniegumi attiecīgām pašvaldībām par izziņas izsniegšanu zemes īpašuma tiesību atjaunošanai nebija izskatāmi likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta noteiktajā kārtībā."

[4.6] Padome vērš tiesas uzmanību uz to, ka līdzpieteicējas pirmo iesniegumu Padomē iesniegušas 2006.gada 26.jūnijā (reģ.Nr.1-6/2031).

Nesekojot izmaiņām likumdošanā, par īpašuma tiesību atjaunošanu uz lauku apvidu zemi, līdzpieteicējas vēl papildus iesniedza Padomei 10 iesniegumus, nenorādot pieprasīto zemju lietošanas mērķi. Šajā sakarā līdzpieteicējām sniegtas atbildes uzziņas formā (APL 100.pants), pieprasot: iesniegt mantojuma apliecinošus dokumentu kopijas; norādīt LR pagasta, rajona robežas, kurās atradās mantojamā zeme; šo pagastu pašvaldību vai rajona zemes dienesta atteikumus, atsakot īpašuma tiesības uz zemi, - kādu iemeslu pēc 1995.gada Mērdzenes pagasta padome (Ludzas rajons) nav atjaunojusi līdzpieteicējām īpašuma tiesības uz visu mantojamo zemi.

Uz līdzpieteicēju pretenzijām par 2006.gada 6.jūlija (reģ. Nr. 1-6/2136.) un 2006.gada 16.novembra (reģ. Nr. 1-6/3596) iesniegumiem Padomei, pieprasot izdot izziņu par norādītajiem zemes gabaliem par kuriem nav dotas atbildes, atbildētājs paskaidro, ka atbildes uz šiem iesniegumiem sasaucas ar citiem iesniegumiem, sniegtas jau 2006.gada 13.jūlijā, 4.septembrī, 19.septembrī un 20.novembrī; informāciju par zemes gabaliem, kas minēti 2006.gada 26.jūnija, 6.jūlija, 2.oktobra un 2007.gada 17.maija iesniegumos, Padome sniedza 2007.gada 30.maijā, kā arī atkārtoti 2007.gada 5.jūnijā; uz līdzpieteicēju 2007.gada 7.jūnija un 11.jūnija iesniegumiem dota atbilde 2007.gada 10.jūlijā (reģ. Nr. 1-7/980).

[4.7] Par līdzpieteicēju interesējošo zemes gabalu ar kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/* Padome var paskaidrot, ka uz tā atrodas dzīvojamā māja, kurai nav īpašnieka, par to 2006.gada 4.septembrī ziņots un nosūtīti dokumenti VAS Privatizācijas aģentūra, kas izlemj šādu objektu tālāko izmantošanu (ierosināta administratīvā lieta, Administratīvā rajona tiesā, lietas Nr.A5404-07/3/8662) un ka zemes gabals, kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/* ar Padomes 2006.gada 22.septembra lēmumu 5.5.§., protokols Nr.15., piešķirts pastāvīgā lietošanā *A.K.*, kurš ir bijušā zemes īpašnieka (pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju) mantinieks (ierosināta administratīvā lieta, Administratīvā rajona tiesā, lietas Nr.A5398-06/19/1329/l), un zemes gabali, kadastra Nr.*/dzēsti kadastra numuri/* ar Ķekavas pagasta padomes 2006.gada 22.septembra lēmumu 5.4.§., protokols Nr.15. piešķirti pastāvīgā lietošanā *V.S.*, kurš ir bijušā zemes īpašnieka (pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju) mantinieks (ierosināta administratīvā lieta, Administratīvā rajona tiesā, lietas Nr. A5292-06/20/33549).

[4.8] Padome ar uzziņām izsmeļoši paskaidrojusi līdzpieteicējām tālāko rīcību, lai tiktu iekļautas zemes pieprasītāju mantinieku sarakstā.

[4.9] Pieteikumam atcelt Padomes dotās uzziņas, izdot labvēlīgu administratīvo aktu, kā arī piešķirt atlikušo (14,99 ha) iztrūkstošo mantojamās zemes platību Ķekavas pagastā atbildētājs nepiekrīt, jo pēc 2006.gada 1.jūnija šo jautājumu risina CZK.

[5] Trešā persona – VZD - rakstveida paskaidrojumā (lietas 96.-98.lp.) norāda:

[5.1] Saskaņā ar likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta otro daļu zemes pieprasījumi iesniedzami līdz 2006.gada 1.jūnijam pagasta, pilsētas ar lauku teritoriju, novada pašvaldībai, kas pieņem lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā (..). Savukārt, minētā likuma 16.pants nosaka - ja ir nokavēts termiņš, līdz kuram bija jāiesniedz zemes vai īpašuma kompensācijas pieprasījums un dokumenti, kas apliecina zemes īpašuma vai mantošanas tiesības, Centrālā zemes komisija uz ieinteresēto personu iesnieguma pamata var (..) līdz 2008.gada 1.septembrim atjaunot bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem zemes īpašuma tiesības uz viņiem pastāvīgā lietošanā piešķirto vai brīvo, valstij piekrītošo zemi. Centrālās zemes komisijas lēmumu mēneša laikā pēc tā paziņošanas var pārsūdzēt tiesā.

[5.2] 2006.gada 19.jūnija CZK lēmums Nr.6080 (305.protokols. 6.2.&) pieņemts pamatojoties uz likuma „Par zemes komisijām" 4.2.2.punktu un reglamentē zemes īpašuma tiesību atjaunošanu uz brīvo, valstij piekrītošo zemi, un CZK šīs tiesības prasītājam atjauno, pamatojoties uz vietējās pašvaldības izsniegtu izziņu, kurā norādīts brīvā, valstij piekrītošā zemes gabala kadastra numurs un platība, uz kuru tiek atjaunotas īpašuma tiesības, un VZD attiecīgās reģionālās nodaļas speciālistu izgatavotu un parakstītu robežu shēmu zemes gabalam, uz kuru tiek atjaunotas īpašuma tiesības. No minētās izziņas izsniegšanas brīža sākas zemes īpašuma tiesību atjaunošanas process uz konkrēto zemes gabalu un tas ir spēkā līdz CZK lēmuma par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu uz šo zemes gabalu pieņemšanai. Tas nozīmē, ka cita persona uz šo zemes gabalu kopš izziņas izsniegšanas brīža vairs nevar pretendēt.

[5.3] Zemes reformas normatīvajos aktos līdz 2007.gada 1.augustam netika noteiktas prioritātes, kam atjaunojamas zemes īpašuma tiesības, ja uz vienu un to pašu zemes gabalu ir saņemti vairāki pieprasījumi. Šobrīd (t.i., kopš 2007.gada 1.augusta) likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 17.panta trešajā, ceturtajā un piektajā daļā ir noteikts, kādā kārtībā (ievērojot kādas prioritātes) CZK atjauno īpašuma tiesības uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi.

[5.4] Attiecībā uz līdzpieteicēju īpašuma tiesību atjaunošanu uz mantojamo Mērdzenes pagasta zemi savas kompetences ietvaros un atbilstoši VZD Latgales reģionālas nodaļas rīcībā esošajiem dokumentiem, trešā persona informē, ka:

[5.4.1] Ar 1995.gada 26.janvāra Mērdzenes pagasta padomes lēmumu Nr.81 (protokols Nr. 14) *A.S.* atjaunotas zemes īpašuma tiesības uz pienākošos Vec-Piragovas sādžas viensētas Nr.I „Kristi" mantojamo 1/2 zemes 5,03 ha kopplatībā un nodoti īpašumā par samaksu 9,77 ha kopplatībā (pavisam 14,8 ha), bet šī lēmuma 2.punktā noteikts, ka pārējo mantojamo 1/2 daļu pieprasījušās līdzpieteicējas, kuras ir bijušā zemes īpašnieka dēla meitas.

[5.4.2] 2006.gada 28.aprīlī CZK saņemts (reģ. Nr.930 ī/t) *T.S.* iesniegums par kompensācijas piešķiršanu par zemes īpašumu 20,08 ha platībā, kas agrāk atradās Mērdzenes pagasta Krista m.

[5.4.3] 2006.gada 25.maijā CZK nosūtīja VZD Latgales reģionālās nodaļas Ludzas birojam vēstuli Nr.930 Ī/t Par kompensācijas apmēra noteikšanu ar lūgumu aprēķināt *T.S.* kompensāciju par mantojamo zemi 20,08 ha kopplatībā un aprēķinu iesniegt CZK (lietas 103.lp.).

[5.4.4] 2006.gada 7jūlijā VZD Latgales reģionālās nodaļas Ludzas birojs sastādīja Zemes īpašuma kompensācijas aprēķinu Nr.59 un ar 2006.gada 8.augusta vēstuli Nr.2A-3.1.1/13 Par mantojamās zemes kompensācijas piešķiršanu nosūtīja CZK (lietas 104.lp.).

[5.4.5] 2006.gada 7.augustā līdzpieteicējām Ludzas rajona Malnavas pagasta padome izsniedza izzinu Nr.95 Par brīvo valsts zemi Ludzas rajona Malnavas pagastā (lietas 105.lp.), kas pēc būtības ir pašvaldības piekrišana, ka uz konkrēto zemes gabalu pieprasītājam tiks atjaunotas īpašuma tiesības. Izzina ir izdota iesniegšanai CZK.

[5.4.6] VZD nav informācijas par CZK lēmumiem attiecībā uz kompensācijas piešķiršanu un īpašuma tiesību atjaunošanu līdzpieteicējām.

[6] 2008.gada 25.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts līdzpieteicēju papildināts pieteikums, kuram līdzpieteicējas pievienojušas CZK 2007.gada 3.augusta vēstuli Nr.930 Ī/t līdzpieteicējām (lietas 129.lp.), kurā attiecībā uz līdzpieteicēju iesniegumiem par īpašuma tiesību atjaunošanu paskaidrots, ka Saeima 2007.gada 14.jūnijā pieņēmusi grozījumus likumā „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos", kur noteikts, ka līdz 2007.gada 28.decembrim bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki, kuriem nav atjaunotas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu vai par to nav piešķirti īpašuma kompensācijas sertifikāti, iesniedz CZK pieprasījumu par īpašuma tiesību atjaunošanu. Dokumentus, kas apliecina zemes īpašuma un mantošanas tiesības, var iesniegt līdz 2008.gada 1.septembrim. CZK īpašuma tiesības atjauno no 2009.gada 2.janvāra līdz 2009.gada 30.decembrim MK noteiktajā kārtībā, ievērojot likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 17.pantā noteikto secību un prioritātes, pamatojoties uz VZD CZK iesniegtajiem kadastra datiem. Līdzpieteicēju mantošanas tiesības uz Bijušo Īpašumu pierādītas ar lietā esošajiem dokumentiem un CZK sākot ar 2009.gada 2.janvāri varētu izskatīt līdzpieteicēju lietu par īpašuma tiesību atjaunošanu, ja līdzpieteicējas līdz 2007.gada 28.decembrim iesniegtu pieprasījumu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi.

[7] Ar tiesas 2008.gada 28.janvāra lēmumu kā trešās personas atbildētāja pusē lietā pieaicināti *V.S., A.K.* un Centrālā zemes komisija (lietas 141.lp.).

[8] 2008.gada 31.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Padomes paskaidrojums ar tam pievienotiem pierādījumiem (lietas 143.lp.), norādot, ka uz

līdzpieteicēju 2006.gada 26.jūnija iesniegumu dota atbilde 2006.gada 13.jūlijā, bet uz 2006.gada 16.novembra iesniegumu Padome atbildi nav sniegusi.

[9] 2008.gada 30.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā (reģ. Nr. 10308) saņemts līdzpieteicēju papildināts pieteikums, kurā lūgts uzlikt par pienākumu CZK atjaunot līdzpieteicējām zemes īpašuma tiesības un piešķirt atlikušo iztrūkstošo mantojamās zemes platību Ķekavas pagastā.

[10] Pieteicējas tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu ar norādītajiem argumentiem un papildus paskaidroja, ka atlīdzinājumu no Padomes par morālo kaitējumu vēlas katrai no līdzpieteicējām pa Ls 5000, bet par materiālajiem zaudējumiem Ls 1000000 – abām līdzpieteicējām kopā.

[11] Padomes pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina ar paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

[12] CZK pārstāve paskaidroja, ka atbilstoši šobrīd spēkā esošajam normatīvajam regulējumam, CZK ir pienākums izskatīt pēc būtības līdzpieteicēju pieprasījumu kompensēt atlikušo iztrūkstošo Bijušā Īpašuma platību. Šāds līdzpieteicēju iesniegums CZK ir saņemts un CZK likumā noteiktajā termiņā par to izdos administratīvo aktu.

[13] VZD pārstāve atsaucās uz paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

[14] *A.K.* tiesas sēdē paskaidroja, ka nesaprot, kāpēc līdzpieteicējas neapmierina Padomes lēmums, kas adresēts *A.K.*

[15] Trešā persona *V.S.* uz tiesas sēdi, par kuru tam pienācīgi paziņots, nebija ieradies un nebija paziņojis tiesai savas neierašanās iemeslu.

Motīvu daļa

[16] Uzklausot administratīvā procesa dalībniekus un pārbaudot lietas materiālus, tiesa secina, ka pieteikums daļā ir nepamatots un noraidāms, bet daļā – atstājams bez izskatīšanas.

[17] Lai gan līdzpieteicējas pieteikumā izteikušas vairākus prasījumus, tiesa konstatē, ka pēc būtības līdzpieteicējas vēlas, lai tiktu izdots līdzpieteicējām labvēlīgs administratīvs akts - piešķirta atlikusī iztrūkstošā mantojamās zemes platība par Bijušo Īpašumu, uz kuru līdzpieteicējām apstiprinātas mantošanas tiesības, bet kas līdzpieteicējām nav piešķirta vai nav kompensēta.

[18] Judikatūrā atzīts (arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk arī – Senāts) 2006.gada 2.novembra spriedumā lietā SKA-415/2006), ka skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, šādā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu dod vienīgi labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu atcelšana, vienlaikus neuzliekot pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu, ir bezjēdzīga, jo tā nerada tiesiskas sekas. Līdz ar to atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par

labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu.

[19] Pamatojoties uz iepriekš minēto judikatūru, kas ir konsekventa un pamatota, tiesa atzīst, ka administratīvie akti vai faktiskā rīcība pēc līdzpieteicēju iesniegumiem vērtējami vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikumi, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Tāpēc tiesa pārbauda, vai līdzpieteicēju ir tiesības prasīt izdot līdzpieteicējām labvēlīgu administratīvo aktu par Bijušo Īpašumu, uz kuru tām apstiprinātas mantošanas tiesības daļā, kurā mantošanas tiesības nav atjaunotas vai nav izmaksāta kompensācija.

[20.1] Lai gan ar tiesas 2008.gada 28.janvāra lēmumu CZK lietā pieaicināta kā trešā persona atbildētāja pusē (lietas 141.lp.), tomēr atbilstoši 2008.gada 30.jūnijā tiesā (reģ. Nr. 10308) saņemtajiem pieteikuma papildinājumiem, kuros lūgts uzlikt par pienākumu CZK atjaunot līdzpieteicējām zemes īpašuma tiesības uz atlikušo iztrūkstošo mantojamās zemes platību, faktiski līdzpieteicējas prasa CZK izdot labvēlīgu administratīvo aktu. Tāpēc pēc tiesas ieskata, CZK atbilstoši likuma „Par zemes komisijām" 10.pantam un APL 34.panta pirmajai daļai lietā ir līdzatbildētāja.

[20.2] Atbilstoši CZK pārstāves paskaidrojumiem tiesas sēdē, CZK ir pienākums izskatīt pēc būtības līdzpieteicēju pieprasījumu kompensēt atlikušo iztrūkstošo Bijušā Īpašuma platību un CZK likumā noteiktajā termiņā par to izdos administratīvo aktu.

[21] Tiesa atzīst šos CZK pārstāves paskaidrojumus par pamatotiem, jo saskaņā ar no 2007.gada 1.augusta spēkā esošo likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.panta otrās un trešās daļas redakciju: „Centrālā zemes komisija, pamatojoties uz ieinteresēto personu pieprasījumu un dokumentiem, kas apliecina zemes īpašuma un mantošanas tiesības [...]: 1) piešķir īpašuma kompensācijas sertifikātus, ja kompensācija pieprasīta līdz 2006.gada 28.aprīlim; 2) atjauno zemes īpašuma tiesības uz pastāvīgā lietošanā piešķirto zemi, izņemot šā likuma 2.panta sestajā daļā minētos gadījumus, vai uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi, vai uz zemi, kas nav ierakstīta zemesgrāmatā un ko tās nomā no vietējās pašvaldības atbilstoši Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otrajai daļai. [...] Centrālā zemes komisija īpašuma tiesības uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi atjauno no 2009.gada 2.janvāra līdz 2009.gada 30.decembrim."

Lietā nav strīda, ka CZK ir saņemts līdzpieteicēju pieprasījums un dokumenti, un CZK noteiktajā termiņā par to izdos administratīvo aktu.

Līdz ar to līdzpieteicējām ir tiesības uz administratīvā akta izdošanu. Lietā nav strīda, ka CZK līdzpieteicējām adresētu administratīvo aktu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu izdos no 2009.gada 2.janvāra līdz 2009.gada 30.decembrim.

[22] Lietā nav strīda, ka CZK nav ievērojusi APL 64.panta pirmajā daļā paredzēto viena mēneša termiņu lēmuma pieņemšanai par administratīvā akta izdošanu vai lietas izbeigšanu viena mēneša laikā no līdzpieteicēju iesnieguma iesniegšanas dienas CZK.

Tomēr APL 3.panta pirmā un otrā daļa paredz: (1) Šo likumu piemēro administratīvajā procesā iestādē, ciktāl citu likumu speciālajās tiesību normās nav noteikta cita kārtība. (2) Administratīvais process tiesā notiek saskaņā ar šo likumu. Ja cita likuma speciālā tiesību norma nosaka citu kārtību, kas nav pretrunā ar šā likuma pamatmērķiem un principiem, administratīvajā procesā tiesā piemēro cita likuma speciālo tiesību normu.

Tiesa secina, ka šajā gadījumā ir pamats piemērot likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.panta trešās daļas redakciju kā speciālo tiesību normu attiecībā pret APL 64.panta pirmās daļas normu CZK lēmumu izdošanai pēc līdzpieteicēju pieprasījuma par īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu.

[23] Pie tam, šī speciālā tiesību norma pēc tiesas ieskata nav pretrunā ar APL pamatmērķiem un principiem, tai skaitā atbilst APL 13.panta paredzētajam samērīguma principam, jo likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.panta otrās daļas 1.punkts paredz arī iespēju piešķirt īpašuma kompensācijas sertifikātus par nepiešķirto zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi.

Uz iespēju pieprasīt īpašuma kompensācijas sertifikātus par nepiešķirto zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi CZK līdzpieteicējām jau norādīja 2006.gada 6.oktobrī (lietas 14.lp.), līdz 2006.gada 31.oktobrim lūdzot precizēt – vai vēlas par Bijušo Īpašumu saņemt īpašuma kompensācijas sertifikātus vai meklēs brīvo, valstij piekrītošo zemi, uz kuru pēc dokumentu iesniegšanas varētu atjaunot īpašuma tiesības.

Lietā nav strīda, ka līdzpieteicējas nevēlējās saņemt īpašuma kompensācijas sertifikātus par Bijušo Īpašumu bij. Ludzas apriņķa Mērdzenes pagastā, bet izvēlējās meklēs brīvo, valstij piekrītošo zemi, uz kuru pēc dokumentu iesniegšanas varētu atjaunot īpašuma tiesības.

[24] Līdz ar to pēc tiesas ieskata līdzpieteicējas izvēlējās gaidīt CZK lēmumu, kas atbilstoši likumam tiks izdots par īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu un kas saskaņā ar šobrīd spēkā esošo likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.panta trešās daļas redakciju paredzēts no 2009.gada 2.janvāra līdz 2009.gada 30.decembrim.

APL 188.panta pirmā daļa paredz, ka pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, atcelšanu vai spēkā esamību var iesniegt viena mēneša laikā no dienas, kad ir stājies spēkā augstākas iestādes administratīvais akts (lēmums par apstrīdēto administratīvo aktu), bet otrā daļa – ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, pieteikumu var iesniegt viena mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas.

[25] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa konstatē:

[25.1] pieteicējām iespējami labvēlīga administratīvā akta - lēmuma izdošana par īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu (vai zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi), ir piekritīga CZK, līdz ar to CZK vajadzēja pieaicināt lietā kā atbildētāju, nevis trešo personu atbildētāja pusē;

[25.2] 2007.gada 12.jūlijā līdzpieteicējas nebija ievērojušas likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā par pienākuma uzlikšanu CZK izdot līdzpieteicējām labvēlīgu administratīvu aktu - lēmumu jautājumā par īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu. Līdzpieteicējas nebija sagaidījušas spēkā esošu CZK administratīvo aktu lietā par līdzpieteicēju īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu.

Lietā esošās CZK vēstules līdzpieteicējām attiecas tikai uz dokumentu pieprasīšanu un skaidrojumiem par procedūru īpašuma tiesību atjaunošanai uz Bijušo Īpašumu, tomēr neviena no tām nav APL 1.panta trešajai daļai atbilstošs administratīvais akts, ar kuru CZK būtu nodibinājusi, grozījusi, konstatējusi vai izbeigusi konkrētas tiesiskās attiecības vai konstatējusi faktisko situāciju attiecībā uz līdzpieteicēju īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu.

[26] Līdzpieteicējas šai lietā prasa uzlikt par pienākumu piešķirt līdzpieteicējām atlikušo iztrūkstošās mantojamās zemes platību Ķekavas pagastā.

Tiesa konstatē, ka no likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 16.panta normām neizriet, ka CZK būtu pienākums personām (t.sk. līdzpieteicējām) piešķirt zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi tieši Ķekavas pagastā, lai gan likums to CZK arī neaizliedz darīt.

Tomēr vērtēt, vai CZK ir pienākums piešķirt līdzpieteicējām zemi tieši Ķekavas pagastā, tiesa varēs tikai tad, kad līdzpieteicējas ievēros šai lietu kategorijai noteikto ārpustiesas izskatīšanas kārtību – no 2009.gada 2.janvāra līdz 2009.gada 30.decembrim sagaidīs līdzpieteicējām adresētu CZK administratīvo aktu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu un pēc tam, ja šis CZK administratīvais akts līdzpieteicējas neapmierinās, atbilstoši APL 188.panta pirmās līdz trešās daļas normām, iesniegs tiesā pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[27] Ja līdzpieteicējas ir lūgušas izdot administratīvo aktu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz Bijušo Īpašumu, bet CZK šādu līdzpieteicēju lūgumu nav izskatījusi pēc būtības un administratīvo aktu pēc līdzpieteicēju iesnieguma nav izdevusi, līdzpieteicējām jāgaida, kamēr CZK izdos administratīvo aktu un tikai tad līdzpieteicējas būs ievērojušas likumā noteikto ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Šādu secinājumu izdarījusi Administratīvā apgabaltiesa 2005.gada 14.novembra spriedumā lietā AA1077-05/9, kad pieteicējs bija apstrīdējis zemāku Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) amatpersonu lēmumus līdz VID ģenerāldirektoram, un tiesā bija pārsūdzējis VID ģenerāldirektora lēmumu, kur Administratīvā apgabaltiesa konstatēja, ka pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto ārpustiesas izskatīšanas kārtību, ja VID ģenerāldirektors nebija izskatījis pieteicēja iesniegumu pēc būtības.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesai saskaņā ar APL 278.panta 1.punktu, ir pienākums atstāt pieteikumu bez izskatīšanas daļā par pienākuma uzlikšanu CZK piešķirt līdzpieteicējām atlikušo iztrūkstošās mantojamās zemes platību. Atbilstoši APL 281.pantam, ja pieteikums atstāts bez izskatīšanas, pieteicējs var no jauna iesniegt pieteikumu tiesā, ievērojot likumā noteikto kārtību.

[28] Izskatot citus līdzpieteicēju prasījumus tiesa konstatē, ka lūgts arī atcelt Padomes lēmumus par zemes piešķiršanu no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm 2006.gada 22.septembrī *V.S.* un *A.K.*, un 21.jūlija un 25.augusta lēmumus.

[28.1] Tiesa uzskata, ka nevar izslēgt līdzpieteicēju subjektīvās tiesības pārsūdzēt lēmumus, ar kuriem zeme piešķirta citām personām, jo Senāta 2005.gada 26.aprīļa nolēmumā lietā nr. A42286505 9. un 10.punktā norādīts, ka saskaņā ar likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.pantu, personām, kuras pieprasījušas zemes piešķiršanu agrāk un kam tā nav piešķirta, varētu būt priekšrocības salīdzinājumā ar personām, kuras zemi pieprasījušas vēlāk un kam zeme piešķirta, tāpēc tām ir subjektīvas tiesības iesniegt pieteikumu par lēmumiem, ar kuriem citām personām piešķirta zeme.

[28.2.1] Tomēr šajā lietā tiesa nepārbauda, vai līdzpieteicējām ir subjektīvas tiesības iesniegt pieteikumu par Padomes lēmumiem par zemes piešķiršanu *V.S.* un *A.K.* 2006.gada 22.septembrī, jo Administratīvajā rajona tiesā par Padomes 2006.gada 22.septembra lēmumu 5.5.§., protokols Nr.15., par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā *A.K.* ierosināta lieta Nr.A42539806, bet par Padomes 2006.gada 22.septembra lēmumu 5.4.§., protokols Nr.15, ar kuru zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā *V.S.* - lieta Nr. A42529206, kas 2008.gada 10.janvārī apvienotas vienā tiesvedībā ar lietas Nr. A42529206.

Līdz ar to tiesa konstatē, ka atbilstoši APL 273.panta 3.punktam nav iespējama šīs lietas pēc līdzpieteicēju pieteikuma izskatīšana daļā par Padomes lēmumu atcelšanu

par zemes piešķiršanu *V.S.* un *A.K.* 2006.gada 22.septembrī, kamēr nav izlemta administratīvā lieta Nr. A42529206 par Padomes 2006.gada 22.septembra lēmumu 5.5.§., protokols Nr.15., par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā *A.K.* un Padomes 2006.gada 22.septembra lēmumu 5.4.§., protokols Nr.15., ar kuru zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā *V.S.*

Tomēr pārējos līdzpieteicēju prasījumus var izskatīt, tāpēc tiesvedības apturēšana kavētu lietas virzību un neveicinātu tās ātrāku un pareizāku izskatīšanu.

Tādēļ tiesa šajā lietā atbilstoši APL 194.panta pirmajai daļai uzskata vairāku no apvienotajiem prasījumiem izdalīšanu par lietderīgu un uzdod līdzpieteicējām, ja Padomes 2006.gada 22.septembra lēmums 5.5.§., protokols Nr.15., par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā *A.K.* un Padomes 2006.gada 22.septembra lēmums 5.4.§., protokols Nr.15., ar kuru zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā *V.S.*, aizskar vai var aizskart līdzpieteicēju tiesības vai tiesiskās intereses, šos prasījumus izdalīt atsevišķā pieteikumā. Līdzpieteicējas arī var lūgt pielaist tās kā trešās personas lietā Nr. A42529206, tomēr šāda iespēja nemaina līdzpieteicējām noteikto pienākumu izdalīt prasījumus atsevišķā pieteikumā šajā lietā Nr.A42550407.

[28.2.2] Tiesa šajā lietā atbilstoši APL 194.panta pirmajai daļai uzskata vēl vairāku no apvienotajiem prasījumiem izdalīšanu par lietderīgu un uzdod līdzpieteicējām, ja Padomes lēmumi par zemes piešķiršanu no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm 2006.gada 21.jūlijā un 25.augustā, aizskar vai var aizskart līdzpieteicēju tiesības vai tiesiskās intereses, tad šos prasījumus izdalīt atsevišķā pieteikumā. Līdzpieteicējām atsevišķā pieteikumā jākonkretizē, kuri ir Padomes lēmumi par zemes piešķiršanu 2006.gada 21.jūlijā un 25.augustā, un kas ir šo lēmumu adresāti.

[28.2.3] Prasījumu izdalīšana atsevišķā pieteikumā nekavēs lietas virzību un veicinās tās ātrāku un pareizāku izskatīšanu, tāpēc lēmums par prasījumu izdalīšanu atsevišķā pieteikumā nav pārsūdzams.

[29] Tālāk tiesa izskata pārējos līdzpieteicēju prasījumus.

[30.1] Vispirms tiesa atkārtoti atsaucas uz iepriekš minēto Senāta 2006.gada 2.novembra skaidrojumu spriedumā lietā SKA-415/2006, ka skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu.

[30.2] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Padomes un citu institūciju administratīvie akti vai faktiskā rīcība, kas veikta pēc līdzpieteicēju iesniegumiem par labvēlīga administratīvā akta izdošanu - piešķirt līdzpieteicējām atlikušo iztrūkstošās mantojamās zemes platību – nebūtu vērtējami kā patstāvīgi prasījumi.

Pēc tiesas ieskata, ja līdzpieteicēju pieteikuma pamatā ir CZK administratīvā akta izdošana, nebūtu vērtējami kā patstāvīgi prasījumi: prasījums atzīt par prettiesisku un nelikumīgu Padomes faktisko rīcību, no 2006.gada 26.jūnija līdz pieteikuma iesniegšanas dienai sniedzot līdzpieteicējām maldinošas un ne pēc būtības atbildes 2006.gada 13.jūlijā, 4.septembrī, 19.septembrī, 20.novembrī, 2007.gada 16.martā; uzlikt par pienākumu Padomei izsniegt datus par brīviem, valstij piekrītošiem zemes gabaliem Ķekavas pagastā 2006.gada 26.jūnijā, 6.jūlijā, augustā, septembrī; piedzīt no Padomes atlīdzinājumu Ls 5 000 katrai no līdzpieteicējām par morālo un personisko kaitējumu – maldinošu Padomes rīcību, kas izraisīja līdzpieteicēju dziļus emocionālus pārdzīvojumus, ilgstošu stresu, nodarīja neatgriežamu kaitējumu veselībai; piedzīt no Padomes materiālo zaudējumu atlīdzinājumu Ls 1 000 000, vai pēc tirgus vērtības.

[31] Ja tiesa tomēr pārkāpj APL 249.panta noteiktās prasījuma robežas un vērtē pārējos līdzpieteicēju prasījumus, tad konstatē:
[31.1] prasījums uzlikt par pienākumu Padomei vai VZD vai citai iestādei piešķirt līdzpieteicējām atlikušo iztrūkstošās mantojamās zemes platību Ķekavas pagastā ir noraidāms, jo kā jau iepriekš minēts, administratīvā akta izdošana par iztrūkstošās mantojamās zemes platības piešķiršanu pēc iztrūkstošās mantojamās zemes platības piešķiršanu iesnieguma ir piekritīga CZK, nevis Padomei vai VZD vai citai iestādei;
[31.2] Padomes atbildes 2006.gada 13.jūlijā (lietas 45.lp.), 4.septembrī (lietas 48.lp.), 19.septembrī (lietas 50.lp.), 20.novembrī (lietas 56.lp.), 2007.gada 16.martā (lietas 59.lp.) sniegtas uz līdzpieteicēju pieprasījumiem administratīvajā procesā par iztrūkstošās mantojamās zemes platības piešķiršanu, kas kā jau norādīts iepriekš, ir piekritīgs CZK. Padome atbildējusi uz līdzpieteicēju pieprasījumiem par brīvās, valstij piekrītošās zemes piešķiršanu un izziņas par brīvās, valstij piekrītošās zemes gabaliem Ķekavas pagastā izdošanu.

Senāts 2008.gada 17.janvāra lēmuma lietā Nr.A42271305 11.2. punktā norādīja, ka (ne)atbildēšana uz iesniegumu kā faktiskā rīcība APL 89.panta izpratnē vērtējama tikai tad, ja persona iestādē ir vērsusies nevis ar lūgumu atrisināt konkrētu savas subjektīvās tiesības skarošu jautājumu, bet gan, lai iegūtu iestādes viedokli, izziņu vai informāciju par kādu sabiedrisku vai citu jautājumu, ar kuru personas subjektīvās tiesības izmainītas netiek. Turklāt jautājumam, par kuru tiek prasīta atbilde, jābūt publisko tiesību jomā (sk. Senāta 2008.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-47/2008 9.punktu). Respektīvi, ja iesniegumā persona sūdzas par faktisko rīcību vai administratīvo aktu, tad tas ir apstrīdēšanas iesniegums, nevis patstāvīga faktiskā rīcība.

Pēc tiesas ieskata, ja šajā lietā faktiski līdzpieteicējas vēlas atrisināt konkrētu savas subjektīvās tiesības skarošu jautājumu – lai tiktu izdots administratīvais akts par iztrūkstošās mantojamās zemes platības piešķiršanu līdzpieteicējām – tad Padomes atbildes uz līdzpieteicēju iesniegumiem nav vērtējamas kā faktiskā rīcība, bet gan starplēmumi (starpdarbības) CZK administratīvā akta par iztrūkstošās mantojamās zemes platības piešķiršanu līdzpieteicējām izdošanas procesā, līdzpieteicējām nerada ne tiesiskas, ne faktiskas sekas un nav vērtējamas kā faktiskā rīcība APL 89.panta izpratnē.
[32] Ja tomēr Padomes atbildes ir faktiskā rīcība APL 89.panta izpratnē, tad prasījums attiecībā uz tām ir noraidāms, jo Padomes ir sniegusi atbildes 2006.gada 13.jūlijā (lietas 45.lp.), 4.septembrī (lietas 48.lp.), 19.septembrī (lietas 50.lp.), 20.novembrī (lietas 56.lp.), 2007.gada 16.martā (lietas 59.lp.) uz līdzpieteicēju pieprasījumiem administratīvajā procesā par brīvās, valstij piekrītošās zemes piešķiršanu un izziņas par brīvās, valstij piekrītošās zemes gabaliem Ķekavas pagastā izdošanu. Ja šī atbildes līdzpieteicējas neapmierina, tas nenozīmē, ka tās nav sniegtas pēc būtības.
[33] Arī prasījums uzlikt par pienākumu Padomei izsniegt datus (izziņu) par brīviem, valstij piekrītošiem zemes gabaliem Ķekavas pagastā 2006.gada 26.jūnijā, 6.jūlijā, augustā, septembrī ir noraidāms, jo atbilstoši lietā esošajiem līdzpieteicēju iesniegtajiem pierādījumiem, līdzpieteicēju rīcībā jau ir dati brīviem, valstij piekrītošiem zemes gabaliem Ķekavas pagastā – VZD izsniegtie saraksti par Rīgas rajona lauku apvidu brīvajām zemēm uz 2006.gada 1.augustu, 1.septembri (lietas 32.-35.lp.), 6.jūniju (lietas 40.-41.lp.), Padomes 2007.gada 30.maija un 5.jūnija informācija par līdzpieteicēju iesniegumā minētajiem Ķekavas pagasta zemes gabaliem (lietas 62.-63.lp., 65.-66.lp.).
[34] Tā kā pieteikums daļā ir atstājams bez izskatīšanas un daļā ir noraidāms, nav konstatēta Padomes prettiesiska faktiskā rīcība vai prettiesisks administratīvs akts, nav cēloņsakarības starp Padomes administratīvo aktu vai faktisko rīcību un iespējamiem

līdzpieteicēju zaudējumiem vai tām nodarīto kaitējumu, tad pamatojoties uz Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1.pantu, 6.pantu, 7.panta pirmo un ceturto daļu, 8.panta pirmo daļu un 9.pantu, noraidāmi ir arī prasījumi piedzīt no Padomes atlīdzinājumu Ls 5 000 katrai no līdzpieteicējām par morālo un personisko kaitējumu – maldinošu Padomes rīcību, kas izraisīja līdzpieteicēju dziļus emocionālus pārdzīvojumus, ilgstošu stresu, neatgriežamu kaitējumu veselībai, un piedzīt no Padomes materiālo zaudējumu atlīdzinājumu Ls 1 000 000, vai pēc tirgus vērtības.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 251.-257.pantu, 278.panta 1.punktu, 32.panta ceturto daļu, 194.panta pirmo daļu, 315.pantu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *T.S.* un *V.G.* pieteikumu daļā par Ķekavas pagasta padomes faktisko rīcību, sniedzot atbildes 2006.gada 13.jūlijā, 4.septembrī, 19.septembrī, 20.novembrī, 2007.gada 16.martā un pienākuma uzlikšanu izsniegt datus par brīviem, valstij piekrītošiem zemes gabaliem Ķekavas pagastā, morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 5000 katrai un materiālo zaudējumu atlīdzinājumu Ls 1000 000 no Ķekavas pagasta padomes, kā arī pienākuma uzlikšanu Ķekavas pagasta padomei, Valsts zemes dienestam vai citai iestādei izdot līdzpieteicējām labvēlīgu administratīvo aktu - piešķirt līdzpieteicējām atlikušo iztrūkstošo mantojamās zemes platību Ķekavas pagastā.

Atstāt bez izskatīšanas *T.S.* un *V.G.* pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Centrālajai zemes komisijai piešķirt līdzpieteicējām atlikušo iztrūkstošās mantojamās zemes platību no bij. Ludzas apriņķa (tag. Ludzas raj.) Mērdzenes pagasta zemes 20,08 ha platībā.

Uzdot līdzpieteicējām prasījumus par Ķekavas pagasta padomes lēmumiem par zemes piešķiršanu no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm 2006.gada 22.septembrī *V.S.* un *A.K.* un par zemes piešķiršanu no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm 2006.gada 21.jūlijā un 25.augustā, izdalīt atsevišķā pieteikumā.

Spriedums nav pārsūdzams daļā par uzdevumu līdzpieteicējām izdalīt prasījumus atsevišķā pieteikumā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Šis spriedums ir pieņemts attiecībā uz katru līdzpieteicēju atsevišķi un katra no līdzpieteicējām savas procesuālās tiesības var izmantot neatkarīgi no otras līdzpieteicējas.

Spriedums sastādīts 2008.gada 21.jūlijā.

Tiesnesis (paraksts) M.Mednis
NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnesis M.Mednis
Rīgā, 2008.gada 21.jūlijā.